

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2017. október 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A csempészet büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 1.B.367/2014/186. számú ítéletét a III. r. és a IV. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

A III. r. vádlott cselekményeit 4 rendbeli társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette kísérletének [Btk. 342. (1) bekezdés c) pont],

A IV. r. vádlott cselekményeit egy esetben társtettesként, nyolc esetben bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntették [Btk. 342. (1) bekezdés c) pont] minősíti.

A III. r. és a IV. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés helyett e vádlottakat megrovásban részesíti.

A III. vádlott és a IV. r. vádlott vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátásra, előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására és a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesítésre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részéből a folytatatólagos tárgyalások sorából a 2017. január 16. napjaként feltüntetett, helyesen a 2017. január 10. napján tartott tárgyalásra utalást mellőzi.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Törvényszék 2017. március 10-én kelt, 1.B.367/2014/186. sorszámú ítéletével a I. r. terheltet bűnösnek mondta ki 217 rendbeli közokirat-hamisítás büntetésében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ezért halmazati büntetésül 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Az I. r. terheltet az ellene 3 rendbeli egy esetben felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont - melyből két eset az (5) bekezdés b) pont, egy eset a (4) bekezdés b) pont szerint minősül] és 2 rendbeli felbujtóként elkövetett engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység büntette [Btk. 406. §] miatt emelt vád alól felmentette.

A II. r. terheltet bűnösnek mondta ki 154 rendbeli közokirat-hamisítás büntetésében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ezért halmazati büntetésül 10 hónapi börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A II. r. terheltet az ellene 3 rendbeli egy esetben bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont - melyből egy eset az (5) bekezdés b) pont, két eset a (4) bekezdés b) pont szerint minősül] és 2 rendbeli engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység büntette [Btk. 406. §] miatt emelt vád alól felmentette.

A III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ezért halmazati büntetésül 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A III. r. vádlottat az ellene költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 9 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ezért halmazati büntetésül 8 hónapi börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A IV. r. vádlottat az ellene 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont - melyből egy eset az (5) bekezdés b) pont, két eset a (4) bekezdés b) pont szerint minősül] 2 rendbeli engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység büntette [Btk. 406. §] és 102 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Az V. r. terheltet bűnösnek mondta ki magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 276. §], amely miatt megrovásban részesítette. Az V. r. terheltet az ellene bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont (5) bekezdés b) pont] valamint az engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység büntette [Btk. 406.§.] miatt emelt vád alól felmentette.

A szabadságvesztésre ítélt az I. r., a II. r., a III. r. és a IV. r. terhelt vonatkozásában akként is rendelkezett, hogy a velük szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtása esetén, legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követően bocsáthatók feltételes szabadságra. A szabadságvesztés végrehajtásának az elrendelése esetén, a terheltek által az előzetes fogvatartásban illetve - az I. r. terhelt esetében a házi őrizetben is - töltött időt a velük szemben kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítani rendeli. E terhelteket a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes bírói mentesítésben részesítette.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt okiratok és bélyegzők sorsáról, és a bűnügyi költség viseléséről. Ez utóbbi tekintetében a II. r. és az V. r. terhelteket kötelezte fejenként 30.000 forint bűnügyi költség állam részére történő megfizetésére, az ezen túlmenően felmerült bűnügyi költség vonatkozásában úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az ítélettel szemben a III. r. vádlott elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítéséért, míg a IV. r. vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

Az ítélet a I. r. és az V. r. terhelt vonatkozásában 2017. március 13-án, míg a II. r. terhelt vonatkozásában 2017. június 14-én jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.476/2017/1. számú átiratában úgy nyilatkozott, hogy az ítélettel szemben bejelentett fellebbezéseket alaptalannak tartja.

Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényszék perrendszerűen lefolytatott tárgyalás után az ügy tényállását felderítette. A rendelkezésre álló bizonyítékokat összegyűjtötte. A bizonyítékok okszerű mérlegelésével hiánytalan és pontos, a bizonyítás anyagának mindenben megfelelő tényállást állapított meg. Döntését kellően megindokolta. A megállapított tényállás tehát alkalmas a felülbírálatra.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból okszerűen következtetett a III. r és a IV. r. vádlott bűnösségére és törvényes a cselekmények minősítése is.

A hiánytalanul számba vett és kellő súllyal értékelt bűnösségi körülmények figyelembevételével kiszabott büntetés mindkét vádlott tekintetében megfelelő, a büntetés lényeges enyhítése nem indokolt.

A fellebbviteli főügyészség mindkét vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a III. r. vádlott védője elsődlegesen a III. r. vádlott felmentését, másodlagosan a vele szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

Álláspontja szerint a felmentést az indokolja, hogy a III. r. vádlott a Kft1. működésében ügyvezetőként is csupán „stróman” szerepet töltött be és vámügyintézésrel kapcsolatos tevékenységet ilyen formán sem végzett. Iratellenesnek értékelte az elsőfokú bíróság ítéletének a 21. oldal utolsó bekezdésében rögzített megállapítását, amely szerint a III. r. vádlott „nem vitatta”, hogy olyan dokumentumokat írt alá, amelyek a vámügyintézéshez szükségesek, véleménye szerint ilyen elismerő nyilatkozatot védence nem tett. A III. r. vádlott megfelelő nyelvtudásának a hiányára hivatkozva vitatta azt is, hogy védence valóban ismerhette az ügyvezetése alatt működő kft. tevékenységét.

A III. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésére irányuló indítványát a vádlott büntetlen előéletével, az elsőfokú ítélet kihirdetése óta is törvénytisztelő életvitelével, egy kiskorú gyermekének az eltartásával és rendezett családi körülményeivel indokolta.

A másodfokú nyilvános ülésen a III. r. vádlott felszólalásában tartalmilag a védőjéhez csatlakozott, kiemelte, hogy vámeljárásban nem vett részt, vámkormányt nem írt alá, továbbá azt is állította, hogy az eljárásban elé tárt, nevét tartalmazó okiratokat nem ő írta alá, hiányolta, hogy az aláírások valódiságának a vizsgálatára az elsőfokú bíróság nem vont be szakértőt.

A másodfokú nyilvános ülésen a IV. r. vádlott védője elsődlegesen a IV. r. vádlott felmentését, másodlagosan a vele szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A felmentést célzó jogorvoslat körében vitatta a vádlott terhére rótt cselekmények rendbeliségét is, indokul hívta fel, hogy a vádlott terhén megállapított 9 vámáru-nyilatkozatot az elsőfokú ítéletben megállapítottak szerint is négy alkalommal nyújtották be a vámhatósághoz; a II. r. terhelt vallomása szerint pedig a IV. r. vádlott mindössze egy esetben nyilatkozott a vámtarifaszámokról. Véleménye szerint az V. r. terhelt védencét terhelő nyilatkozatai nem hitelt érdemlőek, hiszen az V. r. terhelt szavahihetősége saját cselekvősége tekintetében is megdőlt. Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet nem határozta meg pontosan a védence terhére rótt vámeljárásokkal kapcsolatos „szervező tevékenység” tartalmát. Véleménye szerint a bűnrészesi magatartás megállapításához szükséges szándékegység hiányában az elsőfokú bíróság helytelen indokokkal vont következtetést a IV. r. vádlott bűnsegédi bűnösségére.

A másodfokú nyilvános ülésen a IV. r. vádlott felszólalásában hangsúlyozta, hogy a terhére rótt cselekményeket nem követte el, egy vámeljárásban vett részt tevőlegesen, ekkor a tanúl-t helyettesítette, a II. r. terhelt utasítására. Kifogásolta, hogy az ügyész az utolsó tárgyaláson módosította a vádat. Az ellene emelt vád alóli felmentését kérte.

A védelmi fellebbezések mindkét vádlott tekintetében a büntetés enyhítésére irányulóan alaposak.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdése alapján, de a Be. 348. § (2) bekezdés és a 349. § (1) bekezdése által meghatározott keretek között, a megelőző bírósági

eljárással együtt felülbírált. Ennek megfelelően az ítélet felülbírálata a III. r. vádlott és a IV. r. vádlott terhén megállapított közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében történt meg.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta.

Az elsőfokú eljárásban a tárgyalás folytonosságával kapcsolatos rendelkezések érvényesültek.

Rögzíti az ítéletábra, hogy az ügy tárgyát képező cselekmények a bírósági eljárás egyetlen szakaszában sem tartoztak a Be. 554/B.§ szerinti kiemelt jelentőségű ügyek közé. Az ettől eltérő elsőfokú megállapítás nem volt helytálló. (18. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal) A tárgyalás folytonossága tekintetében a 6 hónapos időköz volt mindvégig az irányadó. [Be. 287. § (3) bekezdés]

A vám-szakértői vélemény elkészítéséhez szükséges információk beszerzésére tett intézkedések időigénye miatt a tárgyalási időköz egy esetben - 2014. december 9-e és 2016. április 26-a között - meghaladta a 6 hónapot, így a tárgyalást meg kellett ismételni. [Be. 287. § (3) bekezdés] Ezt a kötelezettségét a törvényszék a korábbi tárgyalások anyagának az ismertetésével, az észrevételi és indítványtételi jogok biztosításával maradéktalanul teljesítette. [Be. 287. § (4) bekezdés]

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok szerint járt el a 2016. szeptember 13-ai tárgyalás megtartásakor is. E tárgyaláson a III. r. vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és távolmaradását előzetesen nem mentette ki, a III. r. vádlott meghatalmazott védője ugyancsak szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és helyettesítéséről sem gondoskodott. A tárgyalás megtartásának a III. r. vádlott távollétében nem volt akadálya. [Be. 281. § (5) bekezdés] A bíróság a III. r. vádlott védelmére az V. r. terhelt védőjét helyettes védőként jelölte ki. [Be. 281. § (3) bekezdés]. Az eljárásban a III. r. és V. r. vádlott érdekei nem voltak ellentétesek, ugyanazon védő több terhelt érdekében történő eljárásának így nem volt akadálya. [Be. 44. § (4) bekezdés]

Az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében a 2017. január 16-án megtartottként megjelölt, de ténylegesen 2017. január 10-én lezajló tárgyalást is felsorolta az érdemi tárgyalások sorában. Ezen a tárgyaláson a III. r. vádlott védője a kezdési időpontban nem jelent meg, a III. r. vádlott a védő későbbi érkezését bejelentette, ezt követően a törvényszék a III. r. védő megérkezésének a bevétele nélkül, olyan kérdéseket tisztázott a jelenlévőkkel - szakvélemény kézbesítettsége, bizonyítással kapcsolatos indítványok - amelyek nem tartoznak az érdemi tárgyalás keretei közé, majd a tárgyalást berekesztette. Ez megfelelő eljárás volt, mivel a tárgyalás a III. r. vádlott kötelező védelmének biztosítása nélkül nem volt megtartható. [Be. 242. § (1) bekezdés a) pont]

Mivel az eljárási cselekmény nem tekinthető érdemi tárgyalásnak, a másodfokú bíróság mellőzte a szerepeltetését az elsőfokú ítélet bevezető részében a folytatólagos tárgyalások sorából.

A jelzett tárgyalás figyelmen kívül hagyása nem érinti a tárgyalás folytatólagosságával kapcsolatos követelményt, mivel a megkívánt időköz a tárgyalás elhagyásával is, a 2016. szeptember 13-án, majd a 2017. március 10-én tartott tárgyalások viszonylatában teljesült.

Az elsőfokú bíróság több bizonyítási indítványnak is helyt adott.

A védelem a tanú2 felkérésre adott szakvéleményét csatolta az elsőfokú bírósági eljárásban, majd a tanú2 tanúként meghallgatását, illetve a tanú3 szakértőként történő kirendelését indítványozta.

A törvényszék a tanú2-t eseti szakértőként bevonta az eljárásba. [Be. 112. § (2) bekezdés]

Az elsőfokú bíróság az ítélet 20. oldal 3. bekezdésében az eljárási szabályokból levezetett indokát adta, hogy a szakértői névjegyzékben nem szereplő, de speciális szakértelemmel rendelkező személyt miért vonta be az eljárásba, noha adószakértői területéről más, az igazságügyi szakértő névjegyzékben szereplő személy is kirendelhető lett volna. Az eseti szakértőként történő bevonás a másodfokú bíróság véleménye szerint sem kifogásolható, különös tekintettel az adó-szakterület

egyedi specialitására és a felkérésre készült vélemény szakvéleményként való figyelembevehetőségének a szükségességére. Mindemellett a bizonyítási eszköz alkalmazását egyetlen jogosult, így az ügyész sem sérelmezte.

Az ítélet jelzett helyén írtakkal az elsőfokú bíróság egyben eleget tett indokolási kötelezettségének a tanú3 kirendelésének mellőzésével kapcsolatban is. [Be. 258. § (3) bekezdés f) pont]

A törvényszék az ügyész bizonyítási indítványára hallgatta meg vám-szakértőként a tanú4-t, illetve tanúként a tanú5-t a Főigazgatóságának munkatársát.

Az elsőfokú bíróság törvényesen tette felolvasással a bizonyítási eljárás anyagává a tanú6 vallomását. [Be. 296. (2) bekezdés a) pont]

Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott.

A törvényszék a vád kereteit teljes mértékben kimerítette, valamennyi büntetőjogilag releváns tényre - objektív lehetőségei szerint - felderítette a tényállást.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőfokú ügyészi perbeszédben elhangzott és az elsőfokú bíróság ítélete által is képviselt állásponttal, hogy az ügyészség már a vádiratban is megjelölte mindazokat a tényeket, amelyek törvényes alapját képezték a közbizalom elleni bűncselekmény elbírálásának. Ehhez képest az ügyészi perbeszédben elhangzottak, valamint az ítélelhozatal után írásban is benyújtott indítványban megjelenő tények csak a vádban írtak pontosítását és nem azok kiterjesztését jelentik.

A vádirat rögzíti, hogy a Kft1. ügyvezetőjeként a III. r. vádlottnak 2006. június 2-tól feladata volt az általa képviselt kft. nevében a vámokmányok aláírása. A IV. r. vádlott, mint a fémárú beszerzésében résztvevő a Kft2. és a Kft1. külkereskedelmi igazgatója, 2006. januárjától - többek között - koordinálta az áru vám elé állítását (vádirat 3. oldal 1. és 4. oldal 3. bekezdés) a III. r. vádlott mint a Kft1. ügyvezetője és a IV. r. vádlott mint a Kft2. és a Kft1. alkalmazottja, közreműködtek abban, hogy a Kft2. és a Kft1. az ország1-ből és az ország2-ből vásárolt vasárút hamis számlák alapján vámkezeltesse, és ezáltal a vámteher megállapítása és beszedése szempontjából valótlan nyilatkozatok kerüljenek benyújtásra. (vádirat 11. oldal 4. bekezdés) A Kft2. 2006. szeptember 21. és 2006. november 4. között összesen 9 alkalommal kérelmet nyújtott be az ország1ből származó nem ötvöztött acélból készült rúdacél szabadforgalomba bocsátása iránt, a korábban is jelzett hamis okmányokkal együtt hamis vámtarifa számokkal, amely számokkal egyezően a Fővámhivatal engedélyezte a vasárúk belföldiesítését; a vámokmányokat az V. r. vádlott nyújtotta be a IV. r. vádlottal történt megállapodás alapján. (vádirat 13. oldal 5. és 6. bekezdés)

Az ügyész a vádiratban e tények alapján a III. r. és a IV. r. vádlottat közbizalom elleni bűncselekménnyel, folytatólagosan elkövetett magánok-irathamisítás vétségével vádolta. E cselekmény - egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - beolvadó eszköz-cselekménye lehet a közokirat-hamisítás büntettének, vagyis azzal szoros ténybeli összefüggésben is állhat a konkrét tényállás függvényében. (BH2015. 28.)

A töretlen bírói gyakorlat szerint vád tárgyává tett cselekménynek a vádirati tényállásban szereplő tényeket és nem annak a jogi minősítését kell tekinteni. (EBH2015. B. 10., BH2017. 217.)

Erre tekintettel nem foghat helyt a IV. r. vádlott vádmódosítással kapcsolatos kifogása sem.

A megállapított tényállás megfelel az iratok tartalmának és csaknem teljes mértékben hiánytalan. Az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre minden esetben helyesen következtetett.

A másodfokú bíróság nem tartotta helytállónak a védelem ezzel ellentétes érveit.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a kisebb mértékű megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében az iratok tartalma alapján a következőkkel egészíti ki, illetve pontosítja [Be. 352. § (1) bekezdés a) pont]:

- Az ítélet 6. oldal 6. bekezdésében - a 65. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán szereplő adat alapján - úgy helyesbítendő, hogy a IV. r. vádlott *elvált* családi állapotú.
- Az ítélet 14. oldal 4. bekezdését - az V. r. terhelt írásbeli vallomása, valamint a mellékletként csatolt vámhatóság által megküldött iratok és az 10.032/2007 számú vámhatósági módosító határozat alapján - azzal egészíti ki, hogy: *a IV. r. vádlott a táblázat 73. sorában jelzett esetben a vámtarifaszám tekintetében hamis nyilatkozatot juttatott el a Vámhivatal kirendeltségéhez.*
- Az ítélet 15. oldal 6. bekezdésének utolsó tagmondatát a következőként módosítja: „közreműködtek annak *érdekében*, hogy az általuk benyújtott hamis számlák alapján a vámhatóság az áru vételára tekintetében valótlan tartalmú adatokat foglaljon *vámhatározatokba*, azonban ilyen *határozatok az áru átmeneti megőrzésbe vétele miatt nem születettek.*”

A kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság ítélete teljes mértékben megalapozott és hiánytalan, irányadó a másodfokú eljárásban is.

A törvényszék rendkívül alapos bizonyítási eljárás folytatott le.

Megtett mindent annak érdekében is, hogy a vádban foglaltak vizsgálatához szükséges valamennyi, vámeljárásban született, illetve felhasznált okirat rendelkezésre álljon. Ennek sikertelensége nem a bíróság tényfeltáró tevékenységének a hiányosságaira vezethető vissza.

A bizonyítási eljárás a III. r. vádlott cselekvősége tekintetében is teljes körű volt, mivel e vádlott csupán a másodfokú nyilvános ülésen hivatkozott arra, hogy nem ő írta alá a hamis tartalmú számlákat. A hivatkozás, a bizonyítás újbóli megnyitását a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tette indokolttá.

A törvényszék a beszerzett releváns bizonyítékok tartalmát az ítéletében irathűen rögzítette.

A bizonyítékokat egyenként és egymással összevetve, lényegre törően és szükséges mértékben értékelte. A megállapított tényekből a vádlottak tudattartamával kapcsolatos következtetései megfelelnek a logika szabályainak. Mérlegelésének a folyamatát részletesen bemutatta, annak logikai lépései megismerhetőek és követhetőek voltak, így pontosan megállapítható volt az is, hogy mire alapította a döntését. (BH2012. 32.)

A törvényszék az okirati bizonyítékok tartalmának megfelelően rögzítette az ítélet 21. oldal 6. bekezdésében azt a tény, hogy a vámeljárásokban az eredeti beszállítók által kiállított számlákat kicserélték és e hamis tartalmú, lényegesen kisebb vámértéket feltüntető számlák alapján készültek a vámhatározatok, amely határozatok a vámérték vonatkozásában valótlan adatot tartalmaztak.

A III. r. vádlott tudattartamának a vizsgálatakor az elsőfokú bíróság alappal támaszkodott a tanúl vallomására.

A tanúl-t az I. r. és a II. r. terhelt alkalmazta. Ezzel összefüggésben a tanú - az I. r. vádlott érdekeltségi körébe tartozó és utasításainak megfelelően működő - a Kft1. részére is végezte a vámeljárásokkal kapcsolatos feladatokat. A tanúl a III. r. vádlott vonatkozásában vád tárgyává tett időszakban már kizárólag a vámügyintézésel járó feladatot látta el. Vallomása szerint ebben az időszakban, a III. r. vádlottól „is kapott utasításokat”, az utasítások a tanú munkaköréből következően tehát csak a vámeljárásokra vonatkozhattak. (33. tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal)

Ebből pedig az következik, hogy mind utasításai, mind az egységes vámáru-nyilatkozatok aláírása révén a III. r. vádlott tevőlegesen közreműködött abban, hogy valótlan tények kerüljenek azokba a magánokiratokba, amelyekkel eljárást kezdeményeztek a vámhatóságnál a szállítmányok vámkezelésére.

Az elsőfokú bíróság a tanúl vallomása és az okirati bizonyítékok alapján megindokoltan és megalapozottan vetette el az ítélet 21. oldal 8. bekezdésében a III. r. vádlottnak azt a védekezését, hogy miután szívességből vette magára az ügyvezetői tiszte, a Kft1. működésében nem vett részt, arról semmit sem tudott.

A másodfokú nyilvános ülésen a védői perbeszédben, illetve a III. r. vádlott felszólalásában a III. r. vádlott tudattartamával kapcsolatban előadottak az elsőfokú bíróság bizonyítékmérlegelő tevékenységét támadták, amely a mérlegelő tevékenység megfelelő bemutatása, teljessége és logikai hibától mentes volta miatt nem vezethetett eredményre. E körben utal a másodfokú bíróság arra, hogy a III. r. vádlott a magyar nyelv ismeretével kapcsolatos védői kifogás nem elfogadható, mivel a III. r. vádlottnak vezetőként tudnia kellett, mire vállalkozik. Ugyancsak nem fogadható el, az a védői érvelés, hogy az elsőfokú bíróság iratellenes megállapítást tett arra, hogy a III. r. vádlott nem vitatta, hogy a vámeljárásokban felhasznált iratokat írt alá, a III. r. vádlott első nyomozati vallomása ugyanis tartalmazza azt, hogy „esetenként alá kellett írnom” (nyomozati iratok 11. kötet 363. oldal).

A rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban rögzítette azt az elsőfokú bíróság az ítélet 15. oldal 3. bekezdésében, hogy az a Kft1. „kérte” az Ltd. nevében kiállított fiktív számlák alapján a szállítmányok vámkezelését. Az eljárásban nem volt ugyanis objektív bizonyíték arra, hogy a kezdeményezés alapján a vámhatóság bármilyen okiratok kiállított volna, ezzel kapcsolatos dokumentum a rendelkezésre álló iratokban nem volt fellelhető és nem volt beszerezhető (a tanú4 2016. március 2-án kelt szakvélemény 4. oldal 1 bekezdés). A megállapítás miatt kisebb mértékben pontatlan volt az ítélet 15. oldal 6. bekezdésének az a megállapítása, hogy: „az I.r. és a II.r. vádlottak a számlák kicserélésével, a III.r. vádlott a valótlan adatokat tartalmazó számlák aláírásával közreműködtek abban, hogy az általuk benyújtott számlák alapján a vámhatóság az áru vételára tekintetében valótlan adatokat foglaljon a fenti vámhatározatokba”. Ebből ugyanis az következne, hogy ténylegesen születtek ilyen közokiratba foglalt vámhatározatok.

Ezért a másodfokú bíróság az ítélet 15. oldal 6. bekezdésének utolsó tagmondatát úgy módosította, hogy: „közreműködtek annak *érdekében*, hogy az általuk benyújtott hamis számlák alapján a vámhatóság az áru vételára tekintetében valótlan tartalmú adatokat foglaljon vámhatározatokba, *azonban ilyen határozatok az áru átmeneti megőrzésbe vétele miatt nem születtek.*”

A törvényszék által megállapított tényállás tehát a III. r. vádlott tevékenysége, annak következményei és e vádlott tudattartama tekintetében - a tényállás módosítást is figyelembe véve - megalapozott, a megállapítottak tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett, a megállapított tényállás irányadó a másodfokú eljárásban is.

A IV. r. vádlott tevékenysége és tudattartama tekintetében ugyancsak megalapozottak az elsőfokú bíróság megállapításai.

A II. r. terhelt nyomozati és az V. r. terhelt bírósági eljárásban csatolt írásbeli vallomása ugyanis nem hagyott kétséget afelől, hogy a IV. r. vádlott tevékenyen részt vett a szerencsi vámhivatal előtt folyó eljárásokban. (II. r. terhelt vallomása: nyomozati iratok I/11/421. oldal, V. r. vádlott 2014. december 9. napján csatolt írásbeli vallomása)

Az iratok tartalma alapján megállapítható volt az is, hogy ezen belül a IV. r. vádlott egy esetben személyesen tett hamis tartalmú nyilatkozatot az áru vámtarifaszáma tekintetében, melyet a hatóság határozatba foglalt. A IV. r. vádlott a Vámhivatal kirendeltségéhez eljuttatott nyilatkozatában azt közölte, hogy az országl-ből érkező 11 vagonban hidegen hengerelt vasárú van, amelyhez vámtarifaszám tartozik. (Fővárosi Törvényszékhez 2014. november 13-án érkezett iratok) A

Vámhivatal egy évvel később, 2007. szeptember 7-én kelt, 10.032/2007. számú határozatában a vámérték, az AFA kiszabás alapjául szolgáló összeg valamint a termék TARIC kódja tekintetében is módosította, ez utóbbit 72100-ban állapította meg. (csatolt módosító határozatok) E ténnyel a másodfokú bíróság az ítélet 14. oldal 1. bekezdését úgy egészítette ki, hogy: „A IV. r. vádlott a táblázat 73. sorában jelzett esetben a vámtarifaszám tekintetében hamis nyilatkozatot juttatott el a Vámhivatal kirendeltségéhez”.

A helyesen rögzített tények alapján megalapozott az elsőfokú bíróságnak az az ítélet 22. oldal 2. bekezdésében szereplő következtetése is, hogy a IV. r. vádlottnak tudnia kellett a város1-ben benyújtott számlák adatainak hamis voltáról, mert az áru megrendelését ő intézte, ezáltal ismerte a megrendelt áru jellegzetességeit, tehát tudnia kellett arról, hogy a város1-n benyújtott számlák és az általa benyújtott tarifaszám nyilatkozat nem valós adatokat tartalmaznak, hiszen az eredeti megrendeléseket, mint kereskedelmi igazgató maga intézte.

A város1-n történt vámkezelésekkel kapcsolatban a IV. r. vádlott tudattartalma tekintetében elhangzott védelmi fellebbezések ugyancsak az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységének az eredményét támadják, ami a tényállás megalapozottsága és a mérlegelő tevékenység megfelelő bemutatása, a levont következtetések logikai helyessége miatt nem lehet eredményes a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság törvényesen következtetett a vádlottak bűnösségére.

A törvényszék részletesen bemutatta a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezések ismertetésével, hogy az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény lényegesen kedvezőbb elbírálást biztosít a III. r. és a IV. r. vádlott számára.

A törvényszék jogszerűen állapította meg, hogy a III. r. és a IV. r. vádlott magatartásukkal megvalósították a közokirat-hamisítás büntettét és helyes e tekintetben a bűnösségük megállapítása is.

Az ítélet 14. oldalán lévő táblázat 68-76. sorában feltüntetett Fővámhivatali határozatok közokiratok, mert azokat hatósági feladatokat ellátó szerv, ügykörén belül, meghatározott formában állított ki és olyan adatokat tartalmaznak, amelyeket az ellenkező bizonyításig közhitelesnek kell tekinteni. (BH2007. 181.)

A Kft2. tevékenységével kapcsolatban jelzett vámhatározatok rendeltetésüknél fogva közhitelesen igazolták a benne foglalt adatokat, így a vámértéket, az áfa kiszabás alapját, az importált termék TARIC kódját. Ezen adatok alapján vámteher fizetési kötelezettség keletkezett.

Az ítélet 15. oldalán lévő táblázat 1-4. sorában feltüntetett esetekben a Kft1. hamis adatokat tartalmazó okiratokkal kezdeményezte az vámeljárást, azonban a vámhatározatok meghozatalára ténylegesen nem került sor, a vámáru átmeneti megőrzésbe került.

A vámeljárás kezdeményezésével a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában írt "intellektuális" közokirat-hamisítás elkövetési magatartása megvalósult, a cselekmény elkövetése megkezdődött, azonban annak eredményeként nem született hamis tartalmú közokirat. Ilyen esetben a közokirat-hamisítás büntettének a kísérlete állapítható meg (BH 2007. 329.).

Ennek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a III. r. vádlott cselekményeit - az elsőfokú ítéletben megállapított befejezett stádium helyett - kísérleti szakban maradtnak minősítette [Btk. 10. § (1) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság mind a III. r., mind a IV. r. vádlott elkövetői magatartását bűnsegédinek minősítette. Ezzel a másodfokú bíróság a III. r. vádlott esetében teljes körűen, míg a IV. r. vádlott esetében - a másodfokú bíróság által tett tényállás korrekcióra is tekintettel - egy esetben nem értett egyet.

„Az ún. intellektuális közokirat-hamisítás büntettének elkövetési magatartásaként megjelölt közreműködést az valósítja meg, aki a közokiratba foglalás érdekében a jogi jelentőséggel bíró tény, adatot vagy nyilatkozatot a kiállító hatóság, vagy az erre feljogosított személy tudomására hozza, azt szolgáltatja" (EBH2002. 734.).

Az elsőfokú bíróság a IV. r. vádlott tekintetében az ítélet 14. oldal 3. bekezdésében és a III. r. vádlott tekintetében az ítélet 15. oldal 6. bekezdésében azt rögzítette, hogy e vádlottak „közreműködtek" a hamis vámhatározatok meghozatalát eredményező, illetve célzó cselekményekben.

Ez a közreműködés a III. r. vádlott esetében az ítélet 15. oldal 6. bekezdése szerint a valótlan tartalmú vámokmányok aláírásával valósult meg. Ezzel váltak a számlák benyújthatóvá, vagyis a határozatok kibocsátása érdekében valótlan tartalmú adatot szolgáltatott. (BH1998. 321.) Ezt szándékegységben tette az eredeti számlákat hamis számlákra kicserélő az I. r. és a II. r. terheltekkel, így elkövetői magatartása valamennyi esetben, társtettesi [Btk. 13. § (3) bekezdés].

A IV. r. vádlott a 2006. szeptember 26-án érkezett szállítmánnyal kapcsolatban hamis nyilatkozatot tett és juttatott el a vámtarifaszámra a szerencsi vámhatósághoz. Magatartását ugyancsak az I. r. és a II. r. terheltekkel, az általuk hamis tartalmúra cserélt számlák egyidejű felhasználásával követte el. Ebből az okból a IV. r. vádlott ez az egy magatartása is a társtettesiség körébe tartozik. [Btk. 13. § (3) bekezdés] Egyéb tevékenysége a Kft2. alkalmazottjaként az vámeljárás szervezésében való részvétel volt, nem irányult közvetlenül a hamis tartalmú közokirat elkészítésére így helyes a tevékenységének a bűnsegédi minősítése [Btk. 14. § (2) bekezdés].

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét e tekintetben is megváltoztatta és a vádlottak elkövetői minőségét - az elsőfokú ítéletben írt bűnsegédi elkövetés helyett - a III. r. vádlottnál mind a 4 cselekmény esetében társtettesként, míg a IV. r. vádlottnál - 8 esetben az elsőfokú ítélet érintetlenül hagyása mellett bűnsegédként - 1 esetben társtettesként elkövetettnek minősítette.

Helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság a vádlottak cselekményének a rendbeliségét az okiratok száma alapján, mert azok egymástól függetlenül is alkalmasak voltak a hitelességükhöz fűződően joghatás kiváltásra. (az elsőfokú bíróság által is megjelöl: BH 2014. 232., továbbá: BH2005. 92.).

Az elsőfokú bíróság által megállapított büntetéskiszabási körülmények az 56. Bk. vélemény alapján annyi pontosítást igényelnek, hogy mindkét vádlott esetében - ahány cselekmény tekintetében megállapításra került - további súlyosító körülmény a társtettesi elkövetés (III.12.).

A III. r. vádlott esetén további enyhítő körülmény a cselekmények kísérleti szakban maradása (III.1.).

Az elsőfokú bíróság helyesen jelölte meg mindkét vádlott vonatkozásában elsődleges helyen a „tetemes időmúlást", melynek büntetéskiszabásban játszott szerepével és nyomatékos súlyával a másodfokú bíróság is egyetértett. E tekintetben utalni kíván arra is, hogy a vád benyújtásától a büntetőeljárás befejezéséig tartó eljárási szakasznak a bíróság tétlenségében megnyilvánuló elhúzódását a másodfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, mert az elsőfokú bíróság kellő időben és folyamatosan mindent megtett az eljárás mielőbbi befejezhetősége érdekében. Az alapos gyanú közlésétől az eljárás befejezéséig eltelt idő azonban többszörösen meghaladta az elévülési időt és elérte azt az objektív időtartamot, amely az Emberi Jogok Európai bíróságának a gyakorlata szerint már olyan hosszú, amely megsérti az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. Cikk 1. bekezdésében foglalt „ésszerű idő követelményét" [2/2017. (II. 10.) AB. határozat [70] és [82] bekezdés].

Ez utóbbi tényre tekintettel a másodfokú bíróság - osztva mindkét vádlott védőjének ez irányú fellebbezési érveit - úgy értékelte, hogy a III. r. és a IV. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos és nem felel meg a belső arányosság követelményének sem a többi terhelttel szemben kiszabott büntetések vonatkozásban.

A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása helyet elegendőnek tartotta a legenyhébb intézkedés a megrovás alkalmazását, mivel a vádlottak cselekményei az elbíráláskor már olyan csekély mértékben veszélyesek a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetést sem látta indokoltnak [Btk. 64. (1) bekezdés].

A jogkövetkezményt érintő eltérő rendelkezés ugyancsak az elsőfokú ítélet megváltoztatása körében jelentkezett, ami okszerűen vonta maga után mindazoknak a rendelkezéseknek a mellőzését, amelyek a vádlottakkal szembeni felfüggesztett szabadságvesztés büntetéshez kapcsolódóan kerültek meghatározásra, illetve alkalmazásra.

A megrovással a bíróság a III. r. és a IV. r. vádlottak tekintetében helytelenítését fejezi ki a jogellenes cselekmények miatt, és felszólítja őket, hogy a jövőben tartózkodjanak bűncselekmény elkövetésétől [Btk. 64. (2) bekezdés].

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 1.B.367/2014/186. számú végzését a fentiek szerint a Be. 372. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben - a rendelkező részben írt korrekcióval - helybenhagyta.

Budapest, 2017. október 6.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

dr. Fülöp Ágnes Katalin sk.
előadó bíró

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 1.B.367/2014/186. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.192/2017/5. számú ítéletében írt változtatással a III.r. és a IV.r. vádlottak vonatkozásában 2017. október 6. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2017. október 5.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő